

Cynisme in de Tour - Wim Lagae

za 20/07/2013 - 13:42 Wim Lagae

De jubileumeditie van de Tour is op sportief vlak eentje om in te lijsten. Toch wordt de centenaire constant overschaduwed door verdachtmakingen, twijfels en veel cynisme. Op de tweede rustdag was talk of the town niet de zoveelste ontplofte dopingsplinterbom in de meer mondiale atletieksport – wie gelooft die atleten nog? – maar wel opnieuw Froome.

Nochtans stelt een meerderheid van de afgetrainde fysiologen, die elkaar rond de oren slaan met wattages per tijdeenheid of per kilogram en andere VO₂ max-waarden, dat zijn prestaties menselijk aanvaardbaar zijn. Naar de dopingspektakelnormen van vorige rondes verloopt de editie-2013 bovendien rimpelloos. Geen spectaculaire verbanning uit de Tour zoals Festina in 1998, Astana in 2006, Rasmussen in 2007 of een dopinggeval zoals Fränk Schleck vorig jaar. Op een camper van RadioShack na werden geen hotelkamers of teambussen doorzocht.

Een slag om de arm

Natuurlijk heeft het wielerverleden geleerd dat we een flinke slag om de arm moeten houden want tot acht jaar na datum kunnen stalen getest worden, ook voor nieuwe dopingproducten. Dit zullen de 44 renners die tijdens de *Tour de merde* van 1998 toch rustig epo bleven snoepen tot hun scha en schande moeten ervaren. Hun stalen werden in 2004 he-rtest en positief bevonden. De rennersvakbond heeft kunnen verhinderen dat de Franse senaat het ‘nieuwteje’ van de 44 dopingnamen zou bekend maken op 18 juli – allicht in volle tweede beklimming van de Alpe D’Huez? - dit om de sereniteit van de Tour te bewaren.

De erfenis van Armstrong

Dat het dopingperceptiespook ook vandaag constant mee vooraan fietst in het peloton heeft het wielrennen, jarenlang synoniem voor list en bedrog, eerst en vooral aan zichzelf te wijten. Veel wielertoppers die eerst ontkenen ooit doping genomen te hebben, vielen later van hun voetstuk en bleken pathologische leugenaars. De misleide wielersjournalisten hinkten voortdurend op de feiten na. Vooral de imagoschade na het onthullende USADA-rapport en mediabiecht van icoon Armstrong is nog steeds niet te overzien.

Ten tweede heeft het wielrennen een historische kans gemist om met de demonen van het foute verleden af te rekenen. Ik verwijs naar de ondertussen legendarische striemende statements van op de *exit*-persconferentie van Rabobank: geen perspectief op een eerlijke en propere sport, een sport die hopeloos verziekt is aan de top ... bijna negen maanden later is er op het vlak van de organisatie van de wielersport weinig veranderd.

Als antwoord op het wielersporthuis dat in lichterlaaie stond kregen we moedige, maar eenzame initiatieven van de Nederlandse wielersportfederatie of van de beweging voor een geloofwaardige wielersport. Er kwam geen statengeneraal met afgeleide noodfondsen, crisismanagers, sectorartsen en ethisch-medische codes of kalenderverlichting. Neen, Armstrong of Boogerd waren een *accident de parcours* uit een heel ver verleden. Zoals na een massale val keek het peloton even om en schakelde vlug terug op *business as usual*, zonder de moed te hebben om het fout segment – kleiner dan u denkt – uit te schakelen.

Pakt hij of pakt hij niet?

Ten derde is doping in het wielrennen een extra verhaallijn geworden. Pakt hij, of pakt hij niet ... *that's the question!* Doping in de wielersport lijkt het bold and beautiful van de topsport geworden. Ook worden wielersportcrises zelden geduid in verhouding tot hun grootte of actuele relevantie, waardoor het voor het publiek moeilijk is om de nuances te zien. Beantwoordt het niet aan de verwachting van het brede publiek dat we ons telkens moeten opmaken voor een nieuwe dopingzaak?

Ten slotte krijgt het wielrennen maar niet uitgelegd dat de dopingstrijd recentelijk succesvol gevoerd wordt via onder meer het bloedpaspoort, *de enkelband van de whereabouts* én het postuum testen van stalen. In Vlaamse media wordt alvast minder overspannen gerapporteerd rond de atletiekschandalen. Naar wielernormen klinkt het statement dat 'Usain Bolt nu durven beschuldigen zou echt wel een brug te ver zou zijn' hilarisch. Heeft u één waarnemer horen pleiten om atletiek – sinds jaar en dag minstens zo dopingbesmet als het wielrennen - het Olympisch statuut af te nemen of om de sport niet meer live te coveren?

De nek van David Walsh

Ook het cynisme ten aanzien van onderzoeksjournalist en Armstrongcriticus van het eerste uur David Walsh lijkt misplaatst. Wat als Johan Bruyneel Floyd Landis niet had weggelachen na zijn dopingschorsing en de omerta keurig in stand gehouden? Dan was de USADA-bal nooit aan het rollen gegaan en had Armstrong via zijn perfide pr-machine Walsh volledig kapot gemaakt als verzuurde loser. In zijn queeste naar een meer zuivere sport volgt Walsh sinds begin 2013 team Sky op de meest (on)mogelijke momenten en plaatsen en zet hij zijn reputatie op het spel, want hij wordt nu als de "*hoer van Sky*" neergezet. Welk ander wielerteam, *Champions League* voetbalclub of atleet zou een onderzoeksjournalist toelating geven om te snuffelen in alle dokterstassen? Het is verrassend dat net Sir Dave Brailsford, teammanager van Sky, zo weinig krediet lijkt te hebben opgebouwd. Team Sky hanteert immers een absolute multolerantie in omkadering en transferbeleid. Brailsford – die veel leergeld betaalde met de aanwerving en ontslag van de zwaar verbrande ex-Raboarts dr. Leinders - kan vrij schakelen omdat hij zich nooit verbrand heeft, noch als ex-renner noch als ploegleider in de foute pre- en post-Festina jaren. Een transfer naar Sky van iemand als Petacchi is ondenkbaar omdat deze spurtveteraan in 2007 voor een – weliswaar grijze – dopingzaak geschorst werd. Had het management van Omega Pharma-Quick.Step dan echt geen alternatieven voor de sprinttrein dan Petacchi? Ook de acolieten van Johan Bruyneel die wel de USADA-dans konden ontsnappen en vandaag weer lustig rond het peloton hangen zouden bij Sky nooit of te nimmer aan de bak gekomen zijn. Had elk topteam maar even hard als Sky de bezem door het verleden gehaald, dan stond het wielrennen nu al een pak verder met de zelfreiniging ...

De restyling van Festina

Sportmarketing kan heel cynisch zijn. De zevenvoudige bergkoning en Franse publiekslieveling Richard Virenque is het gezicht van een internationale reclamecampagne van het horlogemerkt Festina. Het merk Festina is nog steeds de 'titelsponsor' van het gelijknamige dopingschandaal tijdens de Ronde van Frankrijk van 1998.

In dat jaar werden Virenque en zijn Festina-team wegens georganiseerd dopinggebruik uit de Tour gezet. Op het Festina-proces bekende Virenque en werd hij voor een jaar geschorst. De schok van de Festina Tour was de directe aanleiding voor de oprichting van het Wereld Antidopingagentschap WADA.

Geschrokken door de imagoklap zette het horlogemerkt in de herfst van 1998 in op een restyling. De teamsponsoring werd tegen eind 2000 professioneel uitgedoofd. Ondanks alle dopingassociaties bleef Festina de wielersport trouw, door onder andere al meer dan 20 jaar de timing van de Ronde van Frankrijk te verzorgen. Zou er dan toch een grond van waarheid zitten in de boutade dat hét schandaal Festina commercieel geen windeieren gelegd heeft?